

VÍT KALÁB

DÁM SE PODDAT

POVÍDKY



65. POLE

Vtipná knížka Víta Kalába ve mně evokuje moji cestu do Indie, kdy jsem se teprve po zbavení se foťáku mohl svobodně procházet příběhy kolemjdoucích. I zde jsou povídky koláží pocitů vlastní důstojnosti hlavního hrdiny, který se ocitá někdy v humorných, jindy v trpkých situacích. Jedno, zda v roli dělnického nešiky, hlídače trafiky, chůvy dítěte, či simulanta z vojny. Kaláb nehledá ostré pointy, nesleduje další skrytý plán, hovoří o pouhém přání nás všech „nedostat do držky“ při hledání štěstí. Díky za to!

Václav Koubek



REKLAMNÍ AGENTURA
GRAFICKÉ a FOTO STUDIO
www.ano-agency.cz

www.65pole.cz

ISBN 978-80-903944-5-2



9 788090 394452



VÍT KALÁB

**DÁM SE
PODDAT**

POVÍDKY

65. POLE

VÍLA

Krajina za oknem vagonu se proměňovala ve svůj vlastní negativ. Jak obloha temněla, pole pokrytá špinavým sněhem vypadala světlejší. Břečka pod mýma nohama roztála v kalužinu kalné vody a přelévала se z jednoho linoleového dolíčku do druhého. Na stropě zabzučela a zablikala zářivka. Chtěl jsem zhasnout, abych mohl dál sledovat ten obrácený fotografický proces – vývojka večera, ustalovač noci, když do kupé přistoupila drobná dívka. Cvakla vypínačem, zatáhla záclonky s logem Českých drah a usmála se. Na věšák pověsila tmavý flaušový kabátek se směšně velkými koženými knoflíky.

Zdálo se mi, že její plavé vlasy v tom šeru září. A nejenom vlasy, ale i hebká pleť a šedivé oči jako by světélkovaly. Nedokázal jsem rozpoznat, jestli se dívá přímo na mě, nebo skrze mě. Přistoupila víla. Začaly mě pálit oči, zapomněl jsem mrkat. Dívali jsme se na sebe dlouho. Vlak se dal do pohybu. Teprve teď sklopila víčka a znovu se usmála. Položila mi ruku na koleno a pomalu se ke mně nakláněla. Zavřel jsem oči. Ucítíl jsem její hebké

rtý na svých. Líbali jsme se. Pak mi vzala hlavu do dlaní a do ucha zašeptala: „Týniště nad Orlicí.“

Sakra, kde mám batoh? Tohle bloudění sám v sobě je mým prokletím. Podle poslintané šály jsem poznal, že tentokrát nešlo o denní snění, ale o regulérní spánek. Někdy jsem se ale dokázal zasnít natolik, že jsem slintal i v bdělém stavu. Naštěstí víla věděla, kde přestupuju. Jak to vlastně mohla vědět? Už zase začínáš, napomenul jsem se a přisedl sousedce cíp kožichu. V osobáku jsem už neměl kupé sám pro sebe a své představy. Ta dy bylo plno. Slavit silvestra v horách je v módě, ale už třicátého jsem takové hordy nečekal.

„Od Novýho roku držím dietu,“ oznámila kor-pulentní dáma své spolucestující novoroční před-sevzetí.

„Zbytečný, to já každej rok taky a podívej se na mě,“ nepodpořila ji kamarádka.

A co já? Opět jsem se zabral do vlastních myšlenek, přestal vnímat svět kolem a znovu sednul paní na kožich. Jaké je moje novoroční před-sevzetí?

„Promiňte,“ vysoukal jsem umělou lišku zpod zadnice. To je ono, už to mám! V novém roce skoncuju s roztržitostí a tím věčným hloubáním.

V Novém Městě nad Metují jsem dokázal vystoupit i bez víliny nápovědy. Přespím u Kuby



a zítra spolu vyrazíme jako předvoj na jejich chalupu v Adršpachu. Je třeba zatopit a připravit vše na příjezd oslavchtivých kamarádů. Báł jsem se, že únavou, hladu a zimou nedojdu. I můj stín se scvrkával. A pod lampou se vždycky ztratil úplně. Sotva jsem ale lampu minul, začal se zase prodlužovat a mně svitla naděje. Touhle stínohrou jsem si krátil cestu z nádraží až k sídlišti na kopci. Konečně jsem uviděl přívětivou zář panelákových oken.

„Co je to za polévku? Lepší jsem v životě nejed.“
„Staropolský gibos.“ Jakubova maminka mi začala vysvětlovat, jak tuhle národní specialitu připravit. Snažil jsem se zapamatovat si ten recept, ale nešlo to. Chtěl jsem si přidat ještě talíř, ale ani to nešlo. Její hlas mi to nedovolil. Byl tak konejšivý, přívětivý a libozvučný, že mě připoutal k židli. Nedokázal jsem se pohnout, jen jsem hypnotizovaně naslouchal. Každá její věta vyvolávala pod mou lebeční kostí slastnou vibraci. Slova jako jíška nebo roštěnc mi projížděla celým tělem jako elektrický výboj.

Můj děda měl podobně podmanivý hlas. Mohl jsem ho poslouchat donekonečna. Nevýhodou téhle fonetické rozkoše je nemožnost užívat si poslechu a zároveň vnímat obsah.

Poslouchat tuhle ženu bylo jako kouřit opium. Kuchyň se znenadání proměnila v lesní mýtinu,

police linky ve větve pinií, naběračka v lyru, maminka v Orfea.

„Teď dávejte dobrý pozor,“ zapěl Orfeus a lyrou nabral gibos.

„Hlavně ty, Víto. Kuba nevnímá. Tomu když něco povídám, tak se jenom culí a duchem je bůhví kde. Až přijedete na chalupu, musíte nejdřív zapnout elektriku. Představ si, že stojíš čelem ke dveřím, vlevo je kůlna a za ní hlavní domovní skříň. Je na ní namalovaný blesk.“

Já si ale nepředstavoval hlavní domovní skříň. Já měl před očima výjev z té starořecké báje. Viděl jsem, jak do kuchyně přibíhají obyvatelé zdejších lesů přivábeni kouzlem toho hlasu. Z předsíně přihopsali zajíci, bažanti a koroptve. Jelen se uvelebil vedle lednice.

„Ve skříni je hlavní jistič, ten tahem zapneš.“

Do jeho paroží usedali ptáci, kteří ani nepípli, jen poslouchali.

„Než pustíte vodu, musíte vytopit chalupu aspoň na deset stupňů.“

O lýtko se mi otřela liška.

„Teprve pak zprovozníte záchod.“

U špajzky se tísnila divoká prasata a srny. Přišla i má víla.

„Ještě než v noci vyhasnou kamna, nesmíte zapomenout nalejt do nádržky i mísy fridex.“

Sedla mi na klín, vlasy jí voněly, ani nedutala.

„Budete si to pamatovat?“ poklička břinkla o hr-

nec. Mýtina zmizela. Zvěř, ptactvo i víla se rozplynuly. Setřel jsem slinu z brady a kouknul na Kubu. Culil se.

„Budeme,“ přisvědčili jsme nejistě.

Vyřezávané kukačky odkukaly dvanáct. Stáli jsme s Kubou ve světnici jejich roubenky, od pasu dolů promáčení od závějí, kterými jsme se cestou sem museli prohrabat. V chaloupce bylo i v poledne šero a mráz.

„Nejdřív se usušíme.“

„Máma tuším říkala nejdřív elektriku. Kde to je?“ tvářil jsem se zodpovědně.

„Vím já? Tobě to říkala,“ opáčil Kuba a vyklepával sněh z nohavic.

Po půlhodině jsme skříňku s bleskem našli. Zatopili jsme v kamnech, pustili vodu, vyložili proviant a dali se do krájení všech těch salámů, šunek, uzeného a zeleniny.

Ještě pořád nám šla pára od pusy a už tu byla společnost našich rozjařených kamarádů.

„Do psích kulí! To bude mač!“ doléhal k nám do chaty radostný výskot.

„Vítáku, sežeň hokejky!“ hulákal Vaněk z prostředku nedalekého rybníčku a bušil přitom kamenem do ledu, aby otestoval jeho sílu.

„Já budu v kysně, vem mi hrablo,“ hlásil se Jaryn a pokoušel se o rozklek.

Ostatní se rozbruslovali. Samozřejmě bez bruslí. Holky Humpálů uplácávaly ze sněhu mantinely a dohadovaly se, která z nich bude na jakém křídle.

Měl jsem pocit, že jsme s Kubou na nějakou maminčinu instrukci zapomněli, ale neměl jsem čas na přemýšlení. Musel jsem do kůlny pro košťata, motyky, klacky a jiné náčiní, které mohlo posloužit jako hokejové hole. Přitom jsem si představoval, jak kvedlám pukem jako Jaromírek a z obránců dělám pitomce. Jako puk posloužila plechovka rajskeho protlaku.

Uléhal jsem šťastný. Oslava se vydařila. Chalupa nájezd tuctu opilců přestála bez větších škod. I kotník naražený od protlaku přestal, po všech těch přípitcích na růžovou budoucnost, bolet. Další smolný rok mám za sebou. Ráno vstanu, a jak jsem si předsevzal, dám vale jelimanství roztržitého snílka. Přihodil jsem na spacák pro jistotu ještě deku.

Napadlo mě bilancovat, ale radši jsem si v hlavě přehrával povedené akce z odpoledního utkání. Něco mě při tom rušilo. Jakýsi rarah na mě za bránou, vytvořenou z kýblu, pokřikoval: „Zase jsi to zmastil!“

„Zmlkni!“ trefil jsem skřeta motyčkovým golfákem a usnul.

Probudil jsem se ještě za tmy. Nikdy jsem ne-
uměl vyspávat. Ani po pitce. Tenhle nepraktický
zvyk u mě vypěstoval otec, který i o víkendu, ko-
likrát před sedmou hodinou, vtrhl do našeho po-
koje a se slovy: „Vstávat, pižduši, už je poledne,“
nás s bráchou vyhnal z postelí, abychom pak půl-
druhé hodiny bezcílně bloumali po bytě a čekali
na začátek Studia Kamarád.

Naboso jsem vklouznul do bot, přehodil přes
sebe deku a vydal se na toaletu, která byla v dře-
věném přístavku v předsíni. Takovej mráz, a já
musím zrovna na velkou. Snažil jsem se přichvát-
nout. Zatáhl jsem za splachovadlo, ale namísto
zurčení vody se ozval rarachův smích.

„Fridex, troubo! To máš za to, žes mě trefil,“
vrískal pomstychtivec.

Fridex! Neměl jsem tušení, kde ho hledat. Tak
sůl! Začínal jsem propadat panice. Každou chvíli
se může probudit někdo další. Nechtěl jsem být
přistižen, jak solím vlastní hovno. Sůl nezabrala.
Vodu, horkou vodu. Rychlovarná? Tohle že je ry-
chlovarná konvice?

Trvalo to věčnost. Hromádku soli jsem zalil va-
řící vodou a čekal. Došel na zápraží pro klacík.
Míchal jsem tu nevábnou směs v míse a připadal
si jako pejsek s kočičkou při vaření dortu. Dokon-
ce se mi vybavil hlas Karla Högera, jak říká: Tak
do svého dortu dávali a míchali všechno možné,
dali tam i česnek a pepř, sádlo i bonbony, škvarky

a skořici, buřty hodně pepřovaté a hlavu z husy. Na víc ingrediencí jsem si nevzpomněl. Uslyšel jsem kroky, někdo vstal.

Musím led prorazit, na nějaké zatápění není čas. Vzal jsem u kamen pohrabáč a zlehýnka ťuknul do ledové zátky.

„Co to bylo za ránu?“ chtěly vědět holky a netrpělivě klepaly na dveře záchodu.

„Dělej, kdo tu má v tý zimě čekat!“

„Už to bude,“ hlas se mi třásl.

Co bude, jsem ale nevěděl. Stál jsem nad roztržitou porcelánovou mísou, začínal nový rok a já cítil, jak mi teče do bot. Podrbal jsem se pohrabáčem na zádech a doufal, že se víla objeví co nejdřív.

FREUD

„Jako ty žáby,“ pomyslel jsem si. Říká se, že když vhodíte žábu do vroucí vody, okamžitě vyskočí. Pokud je ale dána do vody studené a postupně zahřívána, změnu teploty nezaregistruje a nechá se uvařit.

Pivnice U Pižďucha je takový hrnec. Jestliže tam přijdete po osmé hodině večerní, otočíte se hned ve dveřích, protože tam pro nikotinové mračno není vidět, natož aby se tam dalo dýchat. Když si ale odpoledne zajdete na jedno a náhodou se zdržíte, ani vám to nepřijde. Až na ulici, v okamžiku, kdy se mi lednový vzduch ostře zařízl do plic, mi došlo, že už jsem prošel varem.

Ze Žižkova na hlavní nádraží to není daleko. Je to pěkná procházka, tak akorát na provětrání. Musíte ale projít parkem zvaným Sherwood a to se bez obdarování potřebných neobejde. S tím počítám a drobné si vždycky předem připravím do kapsy, abych nemusel vytahovat peněženku. To by byl v těchto končinách přeci jenom nerozum. Nejsem ani v polovině parčíku a už se ke

mně blíží nešťastník neurčitého věku v zimní obnošené bundě Gerlach. V osmdesátých letech jsem po takové toužil. Sahám do kapsy pro mince a doufám, že budu ušetřen historky – okradli mě, nemám na vlak.

„Mladý muži, neměl byste dvacet sedm korun?“ A je to tu. Dvacet sedm korun, jízdenka tam a tam.

„Proč právě dvacet sedm?“ ptám se, přestože vím, jakou dostanu odpověď.

„Dvacet sedm mi chybí na vstupenku.“

„Myslíte na jízdenku.“

„Myslím na vstupenku.“

„Smím vědět, kam se chystáte za kulturou?“ osmělil jsem se.

„Do pornokina,“ odvětil beze studu.

Tak Freud měl pravdu, říkám si. Sexuální pud přemůže hlad i chlad. Těším se, jak tímto zjištěním ohromím spolužačky z kruhu, a užasle hledím na toho sexuálního štvance.

„Hrajou nonstop,“ pokračuje vágus, „složím se tam k topeníčku a ať si tam do rána píchaj jak chtěj.“

„Jo tak,“ nedokážu skrýt zklamání. Dávám mu tři pětky a mám se k odchodu.

„Ale to víte,“ chytne mě důvěrně za rukáv a v hlubině vyhaslých očí se zajiskří, „když nemůžu zabrat, tak se rád mrknu. To je snad jasný, ne?“

„Jasný!“ rozzářil jsem se a přidal mu padesátku
na colu a popcorn.



KULIČ

Nic nelže o člověku víc než jeho pověst. Znáám spoustu skvělých lidí se špatnou pověstí a naopak. Zato přezdívka, ta myslím spíš napoví, s kým máte tu čest. Když se kupříkladu někomu přezdívá Řezník, ale ve skutečnosti řezníkem není, dal bych si na něj majzla.

Moji první přezdívkou mi dali vlastní rodičové. Ve dvou letech mi říkali Mussolini. Byl jsem mu prý podobný. Školou jsem prošel jako Salát, v gymnaziálním basketbalovém mužstvu jsem byl Prcek a přes Bizona, Salyho, Pivíta a Kudrnáče jsem to dotáhl na Buřtíka. Tak mě oslovuje manželka. Sami vidíte, že pouhý výčet přízvisek stačí k vytvoření představy, jaký je asi jejich nositel.

Dělníci na pile mi říkali Inženýr. Což mě, obrýleného studenta na brigádě, nijak nepřekvapilo. Léto předtím jsem dělal přidavače coby Profesor. Inženýr byla přezdívka víc než přijatelná. Bohužel mi dlouho nevydržela.

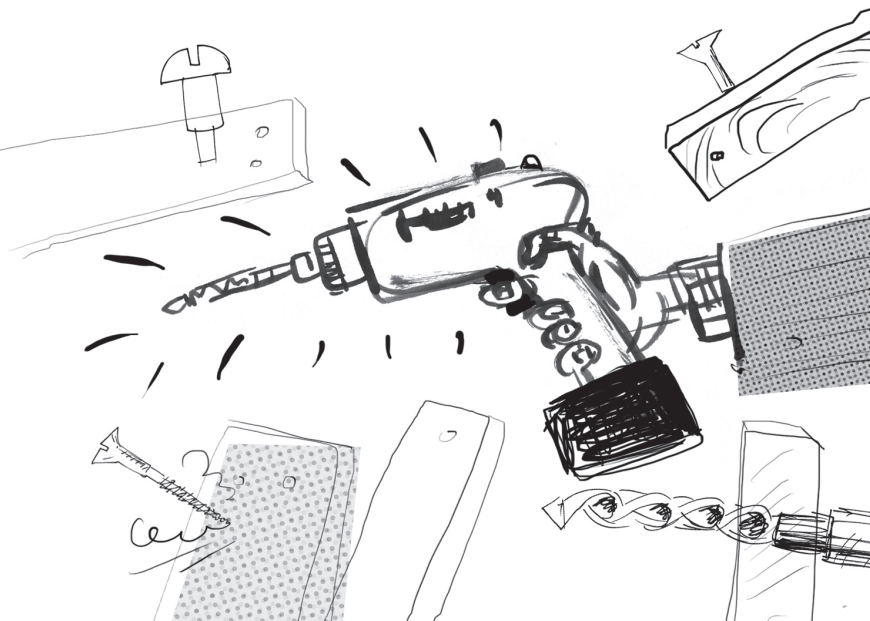
Nováčka, zvláště mladíčka studujícího v Praze, je třeba pořádně oťuknout. Dají vám tu nejhorší

práci a sledují, jak dlouho vydržíte. K tomu musíte poslouchat poznámky o pracující inteligenci a slané vodě.

„Makám, Inženýr, tady nejsi v kavárně!“ „Fošny, to je něco jinýho než se válet se spolužačkama na koleji, co?“ Z takového popichování srdce nebolelo. Jinak ale bolelo úplně všechno.

„Tak co, Inženýr, můžeš ještě? Odpoledne jdeš na klíny.“

„Výborně, jsem příjemně protažen,“ snažil jsem se vypadat svěže. Hlavně nedat najevo slabost. „Vydržím, já vydržím!“ zatílnal jsem zuby. Když ne plánovaný měsíc, tak alespoň čtrnáct dní. Dokážu



jim, že mám dost síly. Že na to mám, jak oni sami říkali, koule.

Po týdenní nelidské dřině jsem skončil u lékaře. Urologova diagnóza byla jasná. „Máte šourkovou kýlu. Nepřenášel jste nějaká objemná břemena?“ Tak to opravdu řekl. Stejně to nevzdám! V rozhodnutí nevzdat se kariéry sezonního dělníka mi výrazně pomohla představa, co všechno bych si musel vyslechnout, kdybych opustil práci pro nedostatek sil a šourkovou kýlu. Celý víkend jsem ledoval a v pondělí před úsvitem jsem byl opět připraven přenášet objemná břemena.

„Zdravíčko, Kulič. Potkal jsem tvýho tatíka, povídal, žes celou neděli proseděl na mraženým špenátu,“ přivítal mě ke všeobecnému veselí mistr. Sbohem, Inženýre, blesklo mi hlavou. Po dopoledním kolečku fréza, hoblovka, zkracovačka, mnoho sil nezbývalo. Prosil jsem nebesa, aby odpoledne nepřišla nějaká rasovina.

„Kulič, umíš vrtat?“

„Samozřejmě,“ lhal jsem s vidinou sofistikované práce bez dřiny.

„Tady je třicet hranolů. Jedna díra přijde sem, druhá sem,“ předal mi mistr vrtačku a krabičku s vrtáky.

Pustil jsem se do svěřeného úkolu s nadšením. Konečně povýšení od pouhého nosiče a podavače

Vít Kaláb se narodil 13. 1. 1976 v Písku. Studoval písecké gymnázium, VOŠ sociální v Praze a pedagogickou fakultu v Brně.

Byl zaměstnán jako knihkupec, vychovatel, odborný referent, dispečer, redaktor a učitel. Deset let zpíval a tančil v hudební skupině **Závodníci** (CD Hurá, 2001).

Po odchodu do bigbítového ústraní se věnuje poezii malých forem. Vydal básnické sbírky **Nával** (65. pole, 2006) a **Kočičí ovoce** (65. pole, 2009). Je ženatý, má dvě děti. Žije v Praze.



Povídková sbírka **Dám se poddat** přináší čtrnáct svérázných příběhů, které jsou vyprávěny s vtipem, citem pro humorný detail i trochou melancholie a skepse. U většiny historek si čtenář není jistý, zda jde o autobiografii, či fikci. Sám autor k tomu říká: „Z kopce nešlapu, ale přibržďuju. To znamená fabuluji pouze tam, kde by literární podoba skutečnosti byla k neuvěření.“

EDICE TAH
svazek 2

www.65pole.cz

